

Fylkesmannen i Oppland

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
Att. Fosby Geir

Deres referanse
Vår referanse 2014/7799-2 610 LIH
Saksbehandler Inger Kolstad, tlf. 61 26 61 23
Avdeling Oppvekst- og utdanningsavdelingen

Dato 19.01.2015

Høring - Forslag til endringer i barnehageloven med tilhørende forskrifter

Fylkesmannen i Oppland viser til høringsbrev av 17.11.14 fra Kunnskapsdepartementet med forslag til endringer i lov 17. juli 2005 nr. 64 om barnehager og tilhørende forskrifter.

Våre merknader er knyttet til kapitlene 2 og 6 som gjelder regelverk for statlig tilsyn med barnehagene og barnehagenes arbeid med dokumentasjon og vurdering.

Kapittel 2

Fylkesmannen i Oppland støtter Kunnskapsdepartementet sitt forslag om å gi fylkesmennene hjemmel til å føre tilsyn med den enkelte barnehage. Et statlig tilsyn kan i enkelte tilfeller fungere som en sikkerhetsmekanisme for å ivareta kvaliteten i barnehagetilbudet for det enkelte barn.

Fylkesmannen i Oppland har ikke erfaring fra mange tilfeller de siste årene hvor det har vært særlige tilfeller hvor Fylkesmannen burde ha rettet tilsynet direkte mot barnehageeier. Men, vi mener likevel det er viktig i slike tilfeller at et uavhengig statlig tilsyn kan kontrollere regeletterlevelsen hos den enkelte barnehageeier, etter at kommunen som barnehagemyndighet har vurdert sine virkemidler.

Et sentralt tema er vurderingen av vilkåret "særlige tilfeller". Fylkesmannen mener at vi bør være nærmest til å vurdere vilkåret. Fylkesmennene har bred erfaring i å vurdere grunnlaget og behovet for tilsyn. Det bør etter vår vurdering ligge hos det enkelte fylkesmannsembetet som blant annet har lokal kjennskap.

Fylkesmannen følger metodehåndboken i sine tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet. Disse tilsynene handler om kommuneplikter, og kommuneloven kap. 10a er grunnlag for tilsynene. Fylkesmannen er enig i departementet sin vurdering av at kommuneloven ikke gjelder for tilsyn med eierne av den enkelte barnehage. Men, metodehåndboken legger opp til en sikker og god metode for gjennomføring av tilsynene. Vi mener derfor at de føringene som ligger i metodehåndboken bør være førende for tilsyn med den enkelte barnehagen. Fylkesmannen i Oppland mener at Utdanningsdirektoratet og fylkesmennene bør gå sammen om å videreutvikle en felles tilsynsmetode for fylkesmennene sine tilsyn med eiere av barnehager.

Kapittel 6

Fylkesmannen i Oppland slutter seg i utgangspunktet til Datatilsynets høringsuttalelse av 13.01.15 og har ellers følgende kommentarer til kapittel 6:

Kunnskapsdepartementet har i bakgrunn for lovendringen sterkt fremhevet det enkelte barns rettigheter. Dokumentasjon og vurdering av det enkelte barns interesser, kunnskaper og erfaringer blir sterkt understreket. Et av grunnprinsippene i barnehagens pedagogikk er at en ser det enkelte individ i en gruppesammenheng. Barnehagen skal bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap (formålsparagrafen). Barnehagen skal gi barna erfaring og glede i å leve i et demokrati. Det å oppleve fellesskapet i barnehagen og lære seg sosiale ferdigheter er bærebjelken i barnehagens pedagogikk. Alle barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. En forsterkning av enkeltbarnets rettigheter kan, etter vårt syn, komme i konflikt med dette. Det er ikke alltid og i alle sammenhenger at ett enkeltindivids rettigheter passer med dette.

Kunnskapsdepartementet mener at endringsforslaget når det gjelder eiers rett til å bestemme hvilke system, verktøy og observasjonsmetoder som skal brukes for å følge med på barns trivsel og utvikling, bare er en presisering av gjeldende rett. Vi ser i media at fagfolk ikke er enige i dette og mener at dette vil åpne for en endret praksis. Praksisen har vært slik som det står i Rammeplanen: «den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov». Det er også flere betenkeligheter ved at barnehageeier får full råderett over dette, og som vi savner en vurdering av; det er ikke krav om at en barnehageeier må ha barnehagefaglig kompetanse, men skal likevel ha rett til å bestemme over fagfolkene i barnehagen i valg av pedagogisk verktøy, hva med lokal tilpasning av verktøy/metoder som er fremhevet som viktig i Rammeplan, hva med foreldrenes medvirkning i barnehagen, de skal være med å legge årsplan for sin barnehage, og hva med barnas personvern.

Et forsterka fokus på individuell kartlegging og dokumentasjon kan føre til at faglige og menneskelig ressurser tas vekk fra det daglige samspillet med barna. Det vil ikke styrke kvaliteten i barnehagetilbudet. Tilstedeværelse og arbeid med å lage gode læringsmiljøer er de viktigste komponentene for at barn skal trives i barnehagen og få et kvalitativt godt tilbud. Bemanningen i barnehagene er under press i dagens kommuner. Vår erfaring er at store deler av dagen er én voksen alene med ungene. Vi frykter at dette forslaget kan føre til mindre tilstedeværelse av barnefaglig utdanna personale.

Fylkesmannen i Oppland mener at det ikke er behov for en endring av § 2 i barnehageloven. Vi er selvfølgelig enige i at barnehagen skal dokumentere og vurdere sitt arbeid, men dette er godt nok ivaretatt i Rammeplan og hører ikke hjemme i § 2 Barnehagens innhold.

Trond Johnsen e.f
Avdelingsdirektør

Inger Kolstad
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.